

Mariet van Marinusse (*)

door Ad Tilborghs, februari 2018

Mariet (Johanna Maria) Sallaerts werd in 1929 geboren in Valkenswaard. In 1952 trouwde zij met Marinus (Cornelis Martinus Leonardus) Tilborghs (1923-1983). Mariet overleed in 2012.

In 1929, bijna negentig jaar geleden, wordt in Valkenswaard bij de familie Sallaerts een meisje geboren, de oudste van tien kinderen. Haar ouders noemen haar Mariet. Zij zou een markant persoon worden in Bergeijk. Vooral binnen de oudere generatie is er vrijwel niemand die haar niet gekend heeft.

De jeugd

Zoals het de gewoonte was in de jeugd van Mariet, gingen de kinderen regelmatig naar de kerk om te biechten. 'In de biechtstoel konden we alleen maar liegen, want we moesten toch iets zeggen? We hadden suiker gesnoept, een koekje gestolen uit de trommel; iets anders konden we niet verzinnen'. Hoewel Mariet nog een kind was, heeft ze de oorlog bewust meegemaakt. 'We begrepen niet wat de oorlog was, daarvoor waren we nog te jong. Ik ben nooit bang geweest, maar toen ik 's avonds een keer melk moest halen, heb ik toch wel schrik gehad. Het was heel donker, er waren geen straatlampen en alle huizen waren geblindeerd. Als je lang genoeg ik het donker bent, went het wel, maar veel zie je niet. Ik was bijna in een sloot gelopen.'

De ontmoeting

Als Mariet een jaar of twintig is, wordt ze gevraagd om te gaan helpen bij het trouwfeest van Louis Thijssen. Het feest is in Bergeijk bij café de Postduif. 'Ik dacht eerst altijd dat het dorp bij Bottram was, ik wist niet dat het centrum van Bergeijk verder lag', vertelt Mariet. De verkering van Mariet is net beëindigd en ze is nog helemaal niet op zoek naar een nieuwe vriend. Maar wanneer ze Marinus Tilborghs leert kennen (in 1947 had hij de Postduif overgenomen van zijn ouders), slaat de vonk toch over. Op 20 mei 1952 trouwen Mariet en Marinus (voor de kerk), ze zullen vijf kinderen krijgen. Kort na de bruiloft komen leden van de Katholieke Vrouwen Vereniging Bergeijk (KVVB) op een maandagmorgen dansen op *d'n orgel*. De toenmalige voorzitter Maria Sengers-Daris zei tegen mij: 'Hee Mariet, nu je getrouwd bent mag je ook bij de vrouwenbond komen. Ik stemde onmiddellijk in met het een lidmaatschap. Na het verstrijken van de zomervakantie kreeg ik als vanzelf een uitnodiging in de bus voor de jaarvergadering. Sindsdien ben ik de vereniging trouw gebleven', zegt Mariet.

Café De Postduif

De KVVB is naast een gezelligheidsvereniging ook een club waar cursussen als bloemschikken, hapjes maken, handenarbeid, maar bijvoorbeeld ook bedevaarten naar Meerveldhoven en Gerardus-Weebosch worden georganiseerd.

De brand¹

Begin april 1957 liggen de drie oudste kinderen in bed; de vierde is nog een baby en wordt beneden verzorgd door Mariet. Dan ziet ze in de keuken vonkjes omlaag komen van het plafond en roept naar Marinus. Hij

¹ Zie Genealogie Tilburgs/Tilborghs, Kroniek 1957.

zei: 'Je hoeft niet zo hard te roepen, het brandt toch niet?' 'Jawel', zei ik, 'het brandt wel.' 'De jongste schuift ze onder een tafel in het café, waarna ze naar boven rent voor de andere kinderen. De oudste wordt snel beneden neergezet en vervolgens worden de andere twee uit bed gehaald. 'Ik kon bijna geen lucht meer aan, Marinus riep naar me dat ik op moest schieten omdat ik het anders niet kon halen. Op handen en voeten zij we naar buiten gekropen.' Gelukkig heeft iedereen heelhuids het huis kunnen verlaten. Alleen de hond had pech, hij heeft de brand niet overleefd. Zodra de kinderen van haar overgenomen worden, wordt alles te veel en valt ze flauw. Als ze even later bij de burens weer bijkomt, glipt ze stiekem naar buiten; de wasmachine moet nog gered worden. Een politieman die haar wil beletten het brandende huis in te gaan, krijgt een flinke klap in het gezicht van Mariet. Lachend vertelt ze: 'Bij de heropening van de zaak heeft hij van mij de grootste pot bier gekregen.' Voordat het zover is, moet er nog veel werk verzet worden, maar vele handen maken licht werk. De jongens van de boerenstand hebben met de hand alles uitgegraven. Hun beloning was een pick-up; hiermee konden ze gaan reidansen met de meisjes uit de buurt.

Door de brand waren Mariet en Marinus in een klap volledig berooid. Mariet weet het nog precies: 'De toenmalige secretaris van de KVVb, mevrouw Sofieke Duijf, gaf mij meteen hierna een briefje van vijftig gulden waarmee ik mijn eerste aankopen kon doen. Nel Verhoeven-Gijsbers bracht me enkele weken later een kinderwagen en zo toonde de vereniging mij haar aanhankelijkheid. Ik heb nooit meer bij deze vereniging weg gewild.'

In de beginjaren was de KVVb gehuisvest in het patronaat aan de Dr. Rauppstraat. Bij binnenkomst stond men met een koffiekopje aan de deur, waarin je je contributie kon gooien van een dubbeltje of kwartje, naargelang je kon missen, zo herinnert zij zich nog goed. In mei 2002 is Mariet op de kop af al vijftig jaar van de KVVb en er volgt een grootse huldiging in het clublokaal de Kattendans.

De verenigingen

Maar niet alleen aan de KVVb heeft Mariet haar hart verpand. Zo is zij eveneens al lang lid van het Gilde van het Heilig Sacrament – *de rijke guld*. 'Het is mijn gilde', zo zegt ze. 'Daar doe ik alles voor, tot het jaarlijks inpakken van kaarsen met Kerstmis.'

Ze slaagt er ook in het gilde weer terug te brengen naar café de Snor, het café waar Mariet in 1984, toen het nog Postduif heette, afscheid nam. Het gilde had in dat jaar namelijk de wijk genomen naar hotel De Beukenhof.

In 2002 is het bijna veertig jaar geleden dat ze het jeugdcarnaval De Piepteuten mee heeft opgericht. Als dank heeft men haar beschermvrouwe gemaakt. 'Zo komt de dansgarde elk jaar bij mij aan huis een dansoptreden verzorgen. Als tegenprestatie krijgen de kinderen een zak met snoep van mij. Verder ben ik erelid van biljartvereniging Steeds Beter, waarvoor ik tijdens toernooien nog steeds de standen bijhoud. Ik ben actief binnen het Welfare-Bergeijk waar ik me graag bezig houd met borduren en handwerken.'

De Postduif

Na de heropening komen de stamgasten weer terug naar de Postduif. Mariet vertelt: 'Als de kerk uit was, stonden de borreltjes al in een rij te wachten voor de kaartiers. Ze speelden 'katten' en 'bonken' en ze moesten vlug hun eigen plaats innemen. Daar hebben ze heel wat af gesteggeld.'

Eén van de gasten heeft, vanwege zijn leeftijd, niet zo'n vaste hand meer. Regelmatig vraagt hij of Mariet

hem wil helpen bij het drinken van de eerste borrel. Daarna kan hij zijn handen weer stilhouden. Ook verschillende verenigingen komen weer naar het vertrouwde adres terug, zoals de 'guld'. Wanneer Mariet staat te kijken naar het schieten met de handboog, maakte iemand de opmerking dat zij dat nooit zou kunnen. 'Dat denk ik toch wel', is haar mening, en ze voegt meteen de daad bij het woord. Het resultaat is een blauwe arm. maar ze heeft wel gelijk gekregen.

Mariet heeft veel plezier beleefd achter de bar, maar het is niet altijd makkelijk geweest. Vooral in het begin was het als Valkenswaardse erg wennen aan de Bergeijkse bijnamen. Hoe kon ze ook weten dat Klaas Verhagen algemeen bekend was als 'Mangelwortel' en dat Janus van den Dungen door iedereen 'Bon' werd genoemd? Door de jaren heen zijn de bijnamen langzaam veranderd, net als de prijzen en de openingstijden. Tegenwoordig gaat de jeugd pas na twaalf op stap, terwijl destijds om elf uur de deur al gesloten werd. Bij een feestje was het wel mogelijk om verlenging aan te vragen, een uur kostte een hele gulden. Dat lijkt niet veel, maar wanneer een borrel tien cent kost en een glas bier vijfendertig cent (drie voor een gulden), moet er nog flink getapt worden om het rendabel te maken. 'Die pilsjes waren niet als tegenwoordig', vertelt Mariet. 'Wij hadden grotere glazen. Wanneer er te veel schuim op zat, kreeg ik het glas terug: twee vingers moest het zijn, Dikwijls zeiden de gasten dat ik er ook een moest pakken, maar ik kon toch niet steeds drinken? Meestal nam ik dan een kwatta.'

Een uitsmijter heeft ze nooit nodig gehad. Niet omdat er nooit gevochten werd, maar omdat Mariet het zelf wel regelde. 'Als er hard geroepen werd, was ik er vlug bij. Dan kneep ik ze een keer goed in de billen, dat hielp wel'. Ook een gast die zijn handen niet thuis kon houden, kwam van een koude kermis thuis. Na een aantal waarschuwingen, werd hij door Mariet letterlijk buiten gegooid met de mededeling dat hij niet meer welkom was.

Mariet in 2012

Op vrijdag waren er vaak bruiloften. Soms werd er een kok ingehuurd voor het diner, maar wanneer de mensen het niet breed hadden, kookte Mariet zelf. Het kwam regelmatig voor dat er in een weckketel op het fornuis soep stond te trekken. Ook kon het gebeuren, dat er vooraf een wasmand met vlees door de mensen werd aangeleverd. Dat werd dan door Mariet gebraden zodat er tijdens de bruiloft van een heerlijk diner genoten kon worden. Zo ingewikkeld hoefde dat allemaal niet te zijn. Mariet zegt: 'Eenvoud is het schönste wa een mens kan hebben.'

Mariet staat er alleen voor als kasteleinse wanneer in 1963 haar man overlijdt. Nadat ze De Postduif in 1984 van de hand doet betreft ze een bejaardenwoning aan de Pastoorshof. Bijna dagelijks zit ze daar met vriendinnen te jokeren. Ze zou nog een keer verhuizen: Naar het St. Jozef verpleeghuis, waarvan de naam later is gewijzigd in woonzorgcentrum 't Hofhuys, in het centrum van Bergeijk. Op 21 augustus 2012 overlijdt zij daar, bijna 83 jaar oud.

Intussen was de naam café de Postduif door de nieuwe kastelein gewijzigd in café de Snor. Na het overlijden van deze nieuwe exploitant, een zestal jaren geleden, stopt zijn vrouw met het uitbaten van de horecazaak. En verkoopt alles.

Anno 2018 zijn er vergevorderde plannen om café de Snor te slopen. In plaats daarvan komt een appartementengebouw met achttien woningen, met daarachter vijfenveertig parkeervakken.

Café Zaal de Snor in 2017

(*)

Dit artikel is gebaseerd op een verhaal met het kopje 'Mariet van Marinusse', verschenen in De Uitstraling, een magazine voor Bergeijk e.o. gedateerd week 15, 2012. Tien jaar eerder (2002) bracht de Kempnaer, een wekelijks advertentieblad voor Bergeijk e.o., ook al een lovend verhaal over Mariet, maar vooral over haar betrokkenheid bij Bergeijkse verenigingen. De gegevens in deze twee publicaties zijn nu zo goed mogelijk ineen gevoegd.